

**Міністерство освіти і науки України
Донецький державний університет управління**

Збірник наукових праць ДонДУУ

**ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ**

Серія “Державне управління”

том XI, випуск 153

**Донецьк
2010**

тика, податкова політика, амортизаційна політика, цінова політика, інвестиційна політика, структурна політика, соціальна політика, зовнішньоекономічна політика) і адміністративні методи (ґрунтуються на силі державної влади і не пов'язані із залученням додаткових фінансових витрат).

Література

1. Шумпетер Й. Теория экономического развития. – М.: Прогресс, 1983.
2. Хайек Ф. Содержание конкуренции. Индивидуализм и экономический порядок. – М., 2000. – 178с.
3. Амосов О.Ю. Перетворення механізмів державного регулювання економічного розвитку / О.Ю. Амосов // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. праць : у 2 ч. / за заг. ред. Г.І. Мостового, Г.С. Одінцової. – Х. : ХарРІДУ УАДУ, 2001. – Вип. 2. – С. 10–16.
4. Ансофф И. Стратегическое управление : сокр. пер. с англ. / И. Ансофф ; науч. ред. и автор предисл. Л.И. Евенко. – М. : Экономика, 1989. – 519 с.
5. Геєць В. Економічні реформи в Україні: моделі, реалії та уроки / В. Геєць // Банківська справа. – 1996. – № 4. – С. 26–34.

Збірник наукових праць ДонДУУ

**ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ**

Серія “Державне управління”

том X, випуск 153

Матеріали доведено мовою оригіналу

Матеріали, що публікуються, відображають точку зору авторів, яка може не збігатися з думкою редколегії збірника.

При цитуванні або частковому використанні тексту публікацій посилення на збірник обов'язково.

Відповідальний за випуск:

Поважний О.С.

Технічний редактор:

Рекова Н.Ю.

Підписано до друку 04.06.2010 р. Формат 60x84 1/16.
Ум. друк. арк. 13,75. Друк лазерний. Зам. № 321. Накл. 300 прим.

Надруковано в ТОВ «Цифрова типографія»
Адреса: м. Донецьк, вул. Челюскінців, 291а, тел.: (062) 388-07-31, 388-07-30

Якщо на 1 січня 2008 року на одне вільне робоче місце претендувало 4 особи, які шукали роботу, то станом на 1 січня 2009 року – 10 громадян [4, с.27].

Висновки та перспективи подальших досліджень

Практика свідчить, що реалізація соціальної політики в Україні не завжди забезпечувала можливості для дотримання державою своїх зобов'язань. За умови системної економічної кризи соціальна політика не може бути повноцінною, адже для реалізації соціальних програм потрібні значні ресурси. У цей період функції держави зводяться до забезпечення мінімального соціального захисту найбільш нужденним верствам населення. Проте в Україні соціальна ціна реформ виявилася надмірною, а система соціального захисту малоефективною.

З метою підвищення ефективності освіти, охорони здоров'я та інших галузей соціально-культурної сфери необхідно суттєво реформувати їх організаційно-економічний механізм, оскільки основні атрибути існуючого механізму були спроектовані в розрахунку на практично повне державне фінансування, орієнтовані головним чином на забезпечення контролю над розподілом державних коштів і послуг та розраховані на однорідний контингент одержувачів послуг. У зв'язку з цим права установ незначні, самостійність обмежена, регулятори ринкових відносин практично відсутні.

Крім того, під час реалізації соціальної політики держави доцільно враховувати і методи визначення рівня життя населення. Сучасна держава може стійко розвиватися тільки за умови, якщо її економічна політика спрямована на поліпшення рівня і якості життя громадян, розширення їх можливостей формувати власне майбутнє. Для цього необхідно не тільки збільшувати доходи населення, а й поліпшувати більшість інших компонент рівня і якості життя населення – створювати реальну рівність для здобуття освіти і працевлаштування; забезпечувати рівні можливості для чоловіків та жінок, високий рівень медичного обслуговування, якісне харчування та ін. До цього також необхідно додати чистоту і сталість навколишнього середови-

ща, в якому живе людина.

Література

1. Гриценко А.А. Институциональные ответы на вызовы современного глобального кризиса // А.А.Гриценко/ Наукові праці ДонНТУ. Серія: Економічна. Випуск 37-1. – Донецьк, ДонНТУ, 2009. – С.28-34.
2. Борецька Н.П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми / Н.П.Борецька. – Донецьк: «Янтра». – 2001. – 351 с.
3. Буян І.В. Економічна політика / І.В.Буян, П.Д.Гуменюк. – Тернопіль: ТАНГ, 1999. – 197 с.
4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальний захист та пенсійне забезпечення у цифрах і фактах / Міністерство праці та соціальної політики України. Пенсійний фонд України. – Київ, 2009. – 75 с.
5. Основи ринкової економіки / За ред. В. М. Петюха. - К.: Урожай, 2005. -329 с.
6. Куценко В. Соціально-економічна модифікація в контексті побудови соціальної держави в Україні // В.Куценко/ Економіка України. – 2004. - №11. – С. 31-37.
7. Борейко В. Шляхи підвищення ефективності податкового та соціального законодавства // В.Борейко/ Економіка України. – 2007. - №9. – С.21-29.
8. Хаустова В. С. Міжнародний порівняльний аналіз рівня та якості життя населення країн світу // В.С. Хаустова, Ф.В. Узунов/ Вісник ДонДУЕТ.– 2003.– № 4 (20).– С. 47 – 55.
9. Каленюк І. Освіта в ринковому середовищі та неекономічній цінності // І.Каленюк/ Економіка України. – 2003. - №7.- С. 57-62.
10. Узунов Ф. В. Методика оцінки рівня та якості життя населення // Ф.В.Узунов/ Зб. наук. робіт „Управління розвитком”. – ХДЕУ, 2004.– № 1.– С. 39 – 47.
11. Удотова Л.Ф. Соціальна статистика / Л.Ф.Удотова. - Київ: КНЕУ, 2002. - 376 с.
12. Стойко О.Я. Сучасний стан рівня життя населення України // О.Я.Стойко/ Матеріали доп. V Міжнародного конгресу українських економістів “Україна в XXI столітті: концепції та моделі економічного розвитку”. - Львів: Інститут регіональних досліджень. - 2000. - Ч. 2. - С. 84-87.
13. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки / Г.О.Пухтаєвич. - Київ: КНЕУ, 2003. - 148 с.

Окремо слід вести мову про державну політику відносно встановлення рівня розмірів мінімальної заробітної плати (МЗП). У 2005 р. він становив відносно середньої заробітної плати (СЗП) приблизно 37,2 %, а наприкінці року — 41,2 % [9, с. 58.]. За даними міжнародної комісії, створеної у 1988 р. за ініціативою Ради Європи, справедливо вважається, що МЗП досягає 68 % від національної СЗП. За рекомендацією МОП, МЗП від СЗП має бути не нижче 40-60 %. У Польщі, наприклад, зараз МЗП у 3,5 раза вище, ніж в Україні. Це в абсолютному вимірі, а у відносному до СЗП вона перебуває на рівні 55 % [10, с.42].

Що стосується середньої пенсії, то в Польщі вона у 2,7 раза вище, ніж в Україні, а співвідношення середньої пенсії до середньої заробітної плати як в Польщі, так і в Україні перебуває майже на одному рівні. Там — 43 %, а у нас — 45,1 %. Тепер звернемо увагу на таке. Дохід на душу населення (у доларах США) у 2003 р. у Німеччині та Франції був в 11 разів більше, ніж в Україні у 2005 р., у Великобританії — відповідно у 12 разів, а у США — приблизно у 15 разів [2, с.26].

Заробітна плата відносно ВВП у 1994 р. в Німеччині становила 54,6 %, у Франції — 51,7, у Великобританії — 54,6, у США — 60,5 [11, с. 273], а в Україні в 2005 р. — усього 35,4 %. При цьому чиста заробітна плата, яка видається працівникам на руки, — відповідно 29,8 %, 27,1, 40,3, 44,6 та 19,3%. Наведені дані свідчать про відчутне відставання України в оплаті праці від розвинених країн світу, а отже, і від розмірів державних соціальних стандартів та гарантій.

Такий негативний стан значною мірою спричинили дії уряду, який у 1992-1993 роках, коли інфляція в Україні перевищила сто разів, відпустив ціни, а заробітну плату, навпаки, жорстко регулював [12, с.85]. В результаті маємо той факт, що ціни вище за світові, а заробітна плата нижче ніж в інших Європейських країнах. Нагадаємо, що в Польщі у 1989 р. інфляція зросла всього на 25%, але там, на відміну від України, відпустили не лише ціни, а й заробітну плату, які

буквально за півроку урівноважились, і ситуація в економіці та соціальній сфері стабілізувалась. Економіка та реальна заробітна плата з того часу почали зростати [13, с. 87]. На жаль, в Україні такого реформатора як Бальцерович у Польщі у кризовий період не знайшлося.

За даними вибіркового опитування населення з питань економічної активності, що здійснюються Держкомстатом України, чисельність зайнятого населення віком 15-70 років за 2008 рік, порівняно з 2007 роком, у середньому збільшилася на 67,6 тис. осіб і склала 21,0 млн. осіб. Рівень зайнятості населення в середньому по Україні за означений період збільшився з 58,7% до 59,3%. Чисельність безробітних в Україні за 2008 рік, порівняно з минулим роком, в середньому зросла на 7,5 тис. осіб і склала 1,4 млн. осіб. Рівень безробіття населення віком 15-70 років, визначений за методологією Міжнародної організації праці (МОП), залишився на рівні 2007 року та становив 6,4% економічно активного населення. Необхідно зазначити, що рівень безробіття в Україні був нижче, ніж у середньому по країнах Євросоюзу, де він становив 7,0%, зокрема, в Іспанії рівень безробіття зріс з 8,3% до 11,3% та був найвищим, у Словаччині — 9,6%, Угорщині — 7,9%, Португалії та Франції — 7,7% [4, с.27].

На відміну від ситуації, що була характерною для останніх років, коли кількість вільних робочих місць практично відповідала кількості осіб, що шукали роботу, а також спостерігався значний дефіцит кваліфікованої робочої сили, в останньому кварталі 2008 року, внаслідок впливу світової фінансової кризи на ринок праці України, відбулося стрімке зростання реєстрації незайнятих громадян в центрах зайнятості та скорочення кількості вакансій. Так, у грудні 2008 року до центрів зайнятості звернулося майже 287 тис. осіб, що вдвічі перевищує відповідний показник грудня 2007 року. Станом на кінець 2008 року на обліку в центрах зайнятості перебувало понад 876 тис. осіб, що на третину більше, ніж на початок року, у той же час потреба у працівниках підприємств, установ та організацій становила лише 91 тисячу і порівняно з початком минулого року скоротилася вдвічі.

кість дорожньо-транспортних пригод на 100 км доріг, питома вага народжених поза шлюбом, середній дохід від особистого господарства та ін. Деякі з показників, що належать до однієї і тієї ж компоненти і беруть участь у розрахунках інтегрального ІЛР, є мультиколінеарними. Наприклад, середня очікуваність тривалості життя населення при досягненні 15, 45 і 65 років [2, с. 127].

Таблиця 1

Динаміка ІЛР по окремих країнах світу

Країна	Індекс людського розвитку					
	1990 р.	Ранг	1995 р.	Ранг	2005 р.	Ранг
Швеція	0,894	11	0,925	4 – 6	0,941	2
США	0,914	2	0,925	4 – 6	0,939	6
Японія	0,909	4	0,923	7	0,933	9
Франція	0,897	8	0,914	11 – 12	0,928	12
Великобританія	0,878	18	0,916	10	0,928	13
Німеччина	0,885	15	0,907	16 – 17	0,925	17
Іспанія	0,876	19	0,895	20	0,913	21
Чехія	0,835	27	0,843	31	0,849	33
Угорщина	0,804	37 – 38	0,809	38	0,835	35
Польща	0,792	42	0,808	39	0,833	37
Латвія	0,804	37 – 38	0,763	52	0,800	53
Білорусь	0,809	35	0,776	46	0,788	56
Росія	0,824	29	0,779	44	0,781	60
Філіппіни	0,716	62	0,733	63	0,754	77
Україна	0,795	41	0,745	57	0,748	78
Туреччина	0,686	71	0,717	69	0,742	85
Китай	0,625	86	0,681	82	0,726	96
Єгипет	0,574	95 – 96	0,605	97	0,642	115
Судан	0,419	115	0,462	112	0,499	139
Ефіопія	0,297	133	0,308	137	0,327	168

У свою чергу, до складу інтегрального ІЛР регіонів країни входять компоненти і деякі окремі показники, що характеризують як засоби, так і результати досягнення рівня і якості життя населення. Наприклад, компонента “Фінансування людського розвитку” ІЛР оцінює засоби для досягнення рівня і якості життя населення, а компонента “Стан охорони здоров’я населення” характеризує результат –

досягнутий рівень і якість життя населення.

На жаль, в Україні з 1991 по 1999 р. було запущено довгостроковий механізм падіння життєвого рівня населення. Причому більш інтенсивно падав рівень життя найменш забезпечених. Мав місце не лише тривалий спад виробництва, а й глибина розшарування в суспільстві. Якщо порівнювати окремі країни, то співвідношення доходів багатих і найбідніших верств населення у Китаї становить 7:1, у країнах ЄС—5-7:1, в Японії—4,3:1, а в Україні—30:1 [6, с.34].

Європейська орієнтація України потребує прискореного розвитку економіки та значного підвищення рівня життя населення. Лише за таких умов можна очікувати досягнення необхідних соціальних стандартів. Йдеться про такі відносні показники, як питома вага оплати праці у ВВП на рівні 55-65 %, співвідношення мінімальної заробітної плати до середньої заробітної плати не нижче 55 %, а також зростання мінімальної заробітної плати проти прожиткового мінімуму на працездатну особу більш як утричі, середньої заробітної плати — відповідно у п'ять-шість разів, середньої пенсії до прожиткового мінімуму на особу, яка втратила працездатність, — приблизно в чотири рази [7, с. 26].

Як відомо, від рівня розвитку продуктивних сил — факторів, які забезпечують потреби людей, створюють матеріальні й духовні блага і визначають зростання продуктивності суспільної праці, — залежить виробництво товарів та послуг, їх якість, оплата праці. Нині у деяких країнах ЄС та США розвиток продуктивних сил досяг такого рівня, що продуктивність праці, наприклад у США, вища за продуктивність праці в Україні майже у десять разів, у Великобританії і Німеччині — майже у шість, у Франції — майже у вісім разів. Щодо співвідношення оплати праці у розвинених країнах з ринковою економікою і Україні в доларовому еквіваленті, то в США оплата праці є вищою за оплату праці в Україні майже в дванадцять разів, у Франції — майже в дев'ять, у Великобританії і Німеччині — майже у вісім разів [8, с. 51].

зрівнялівка та низький рівень пенсійного забезпечення;
стрімке підвищення вартості та погіршення якості послуг закладів освіти, охорони здоров'я, культури;
відсутність соціального захисту громадян, які працюють у приватному секторі неповний робочий день (тиждень);
незабезпечення регресних виплат у зв'язку з трудовим каліцтвом і професійним захворюванням;
неефективність управління коштами Фонду соціального страхування, Пенсійного фонду, Державного фонду сприяння зайнятості населення тощо.

Життя вимагало розроблення цілісної соціальної політики, що буде тісно пов'язана з економічним розвитком держави та її фінансовими можливостями. Умови для формування і реалізації соціальної політики на основі визначеної стратегії економічного розвитку та фінансової стабілізації були закладені Указом Президента України «Про Основні напрями соціальної політики на період до 2004 року» від 24 травня 2000 року. Відповідно до зазначеного Указу, державна соціальна політика будується за напрямками:

подолання негативної тенденції зменшення чисельності населення, створення сприятливих умов для розвитку сім'ї, жінок, дітей та молоді;

удосконалення соціально-трудових відносин через запровадження відповідної політики доходів населення, забезпечення гарантованості та своєчасності виплати заробітної плати, пенсій, стипендій, допомоги та інших соціальних виплат; розвитку ринку праці, посилення державного нагляду за створенням безпечних умов праці на виробництві; підтримання життєдіяльності населення; розвитку соціального партнерства;

здійснення всеохоплюючої реформи системи соціального забезпечення шляхом реформування соціального страхування та пенсійного забезпечення, розвитку системи адресної допомоги найуразливішим верствам населення, вдосконалення системи соціального захисту

інвалідів, ветеранів війни та праці, громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Відповідно, пріоритетами соціальної політики визначено: створення умов для забезпечення достатнього рівня життя населення; розвиток трудового потенціалу народонаселення; формування середнього класу, недопущення надмірної диференціації населення за рівнем доходів; проведення пенсійної реформи; надання адресної підтримки незахищеним верствам населення; всебічний розвиток освіти, культури, поліпшення охорони здоров'я населення.

21 серпня 2001 року було затверджено Першочергові заходи Кабінету Міністрів України на III та IV квартали 2001 року. Вони передбачали зменшення масштабів бідності, реформування системи оплати праці та посилення її стимулюючої ролі, повне погашення заборгованості із зарплати. Заплановано працевлаштувати не менше ніж 247 тисяч незайнятих осіб та залучити до громадських робіт не менше ніж 94 тисяч безробітних [5, с. 136]. Повністю переглянуто підходи до пільг для мало захищених верств населення, передбачається перехід до адресної соціальної допомоги. Заплановано посилити соціальну захищеність пенсіонерів. Спеціальні розділи присвячені поліпшенню стану здоров'я населення та збільшенню тривалості життя, підвищенню освітнього рівня людей та забезпеченню доступності освіти, розбудові загальнонаціонального культурного та інформаційного середовища.

Основним показником, який офіційно використовується фахівцями ООН для зіставлення оцінки рівня і якості життя населення в різних країнах світу, є індекс людського розвитку (ІЛР). Він являє собою інтегральну оцінку трьох складових компонент, що характеризують довголіття, рівень освіти і доходів населення країн світу. У табл. 1 подано динаміку ІЛР по окремих країнах світу.

Так, у розрахунках ІЛР регіонів країни використовуються окремі показники, які оцінюють випадкові імовірнісні явища, а не базові характеристики рівня і якості життя населення. Це, наприклад, кіль-

вання зарплат працівників бюджетної сфери, пенсій, допомог. З 1995 року починає накопичуватися заборгованість із заробітної плати, сума якої у 1999 році досягла рекордної позначки - 6 млрд гривень [3, с. 24]. Лише в останній рік вдалося зробити результативні кроки щодо її ліквідації. Існуюча практика реалізації пенсійного законодавства не забезпечує взаємозв'язок між трудовим внеском працівника та розміром його пенсії, а також зацікавленості у формуванні пенсійного бюджету. Нижче встановленої межі малозабезпеченості отримують пенсії 96% загальної кількості пенсіонерів, залишаються дуже низькими розміри допомог та соціальних виплат.

Проблема соціального забезпечення все більше загострюється, про це свідчать реальні та прогнозовані показники співвідношення чисельності поколінь у населенні України, що наведено на рис. 1. Крім того, щодо зміни пенсійного віку в Україні, то сьогодні це питання не є актуальним, оскільки середня тривалість життя, за різними оцінками, у чоловіків складає від 59 до 63 років. Відбувається також загострення проблеми безробіття, а створення додаткових робочих місць є малоімовірним [4, с.75]

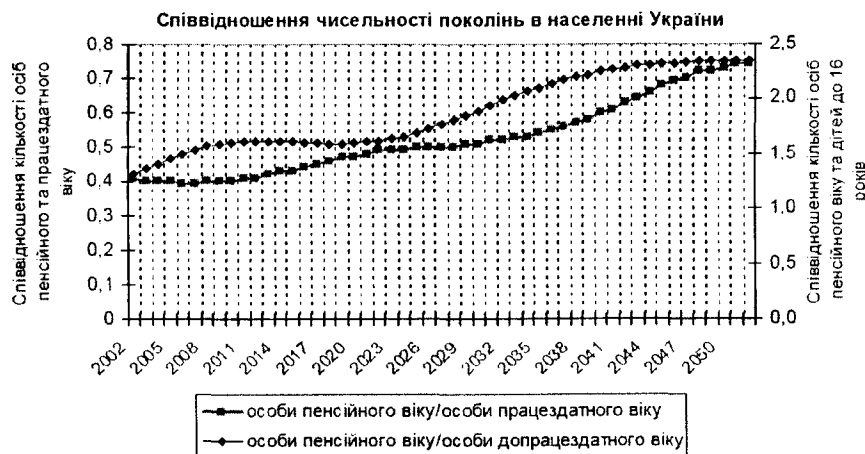

Рис. 1. Співвідношення чисельності поколінь у населенні України

Після проголошення незалежності в серпні 1991 року система соціального забезпечення в Україні, як і в більшості інших республік колишнього СРСР, характеризується рисами, успадкованими від колишнього Радянського Союзу, і базується на засадах:

повної зайнятості;

дотування цін на споживчі товари та послуги (включаючи житло);

суспільної служби охорони здоров'я, послуг у сфері освіти і культури, які надаються безкоштовно або за номінальними цінами;

охоплення допомогою з соціального страхування, пов'язаною з трудовою діяльністю, майже 100 % населення;

розвиненої соціальної інфраструктури підприємств;

існування різноманітних видів натуральної та грошової соціальної допомоги, що надавалася державними підприємствами.

У перші роки незалежності України, Верховна Рада України прийняла цілу низку законів, які, враховуючи відсутність належного досвіду самостійної законодавчої роботи, були не узгоджені між собою, не враховували реалії економіки. Законодавчі та нормативно-правові акти, прийняті протягом 1991-1993 рр., з соціальної точки зору в багатьох випадках виглядали навіть більш «щедрими» порівняно з законами радянських часів. Проте забезпечення їхнього виконання за умови поглиблення економічної кризи ставало дедалі більш проблематичним. Це стосується таких, прийнятих Законів України «Про пенсійне забезпечення», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», законодавчо встановлених пільг працівникам окремих сфер за професійною ознакою (суддям, прокурорам, військовослужбовцям, народним депутатам тощо). Внаслідок цього перехідний період докорінно змінив, або й зовсім скасував принципи соціального захисту соціалістичної доби.

Характерними рисами системи соціального забезпечення перехідного періоду стали:

Література

1. Основи економічної теорії / С.В. Мочерний, С.А. Срохін, Л.О. Каніщенко та ін. За ред. С.В. Мочерного. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 464с.
2. Економічна політика: Навч. посіб./ О.О. Беляєв(кер. кол. авт.), А.С. Бєло, М.І. Дьба та ін.- Вид 2-ге, без змін.- К.: КНЕУ, 2006.-288с.
3. Спіфанов А.О., Маслак П.Г., Сало І.В. Операції комерційних банків: Навчальний посібник.- Суми: ВТД « Університетська книга», 2007.-523с.
4. Орлюк О.П. Банківська система України. Правові засади організації.- К.: Юрінком Інтер, 2003.- 240с.
5. Тігіпко С.Л. Система гарантування вкладів в Україні: сучасний стан та перспективні напрями розвитку// Вісник Національного банку України.- 2004.- №8.- с.4-5.
6. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року//Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-ст.141.
7. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року//Відомості Верховної Ради України.-2003.-№40-44.-ст 141.
8. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб Закон України від 20 вересня 2001 року// Відомості Верховної Ради України.-2002.-№5.-ст.30.
9. Гриньков Д. Погуляла//Бизнес.-2009.-7 сентября.-№36.-с.32.
10. Гриньков Д. Жертвы приношения//Бизнес.-2009.-7 сентября.-№36.-с.38.

УДК 316.42

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ І ДОСВІД ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

*Стойка А.В., здобувач,
Донецький державний університет управління*

Проаналізовано динаміку співвідношення чисельності поколінь у населенні України та індексу людського розвитку як критерію зіставлення оцінки рівня і якості життя населення та ефективності системи соціального забезпечення в різних країнах світу.

Проанализирована динамика соотношения численности поколений в населении Украины и индекса человеческого развития как критерия сопоставления оценки уровня и качества жизни населения и эффективности системы социального обеспечения в разных странах мира.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Зв'язок з науковими та практичними завданнями

Практика свідчить, що реалізація соціальної політики в Україні, на жаль, не завжди забезпечувала можливості для дотримання держа-

вою своїх зобов'язань. На думку А.Гриценка [1, с.28], сучасна криза загострила властиві суспільству суперечності і змусила по-новому поглянути на те, що відбувається. Зрозуміло, що за умови системної економічної кризи соціальна політика не може бути повноцінною, адже для реалізації соціальних програм потрібні значні ресурси. У цей період функції держави зводяться до забезпечення мінімального соціального захисту найбільш нужденним верствам населення. Проте в Україні соціальна ціна реформ виявилася надмірною, а система соціального захисту малоефективною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Виділення невирішених питань

Незважаючи на чисельні публікації, до яких належать наукові праці Н.Борецької [2], І.Буяна, П.Гуменюка [3], А.Гриценка [1] та інших, щодо вдосконалення соціальної політики в Україні, проблема ефективності її функціонування залишається актуальною і сьогодні.

Загальна мета

Метою статті є розробка рекомендацій щодо вдосконалення соціальної політики України на основі аналізу досвіду її реалізації. Для досягнення цієї мети передбачається вирішити такі завдання:

проаналізувати досвід реалізації соціальної політики в Україні;
розробити і обґрунтувати шляхи вдосконалення реалізації соціальних зобов'язань держави.

Викладення основного матеріалу.

Обґрунтування отриманих результатів

Майнове розшарування, перерозподіл суспільного багатства, збагачення та концентрація значних матеріальних цінностей в руках невеликого прошарку населення на фоні різкого зниження життєвого рівня і навіть зuboжіння переважної більшості громадян України свідчать про недосконалість системи оплати праці та податкових механізмів регулювання доходів населення. Діюча система соціальних пільг не забезпечує надання в потрібному обсязі допомоги бідним, а навпаки, сприяє збільшенню доходів заможних верств населення.

Соціальну напруженість посилює незадовільний стан фінансу-

Гулик Т.В., Кербикова А.С., Хитько М.Н. ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРІИ УПРАВЛЕННЯ СТРАТЕГІЧЕСКИМ РАЗВИТИЕМ ПРЕДПРИЯТИЯ	85
Колесніков Б.П. СВІТОГЛЯДНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	94
Орлова Н.С., Євланова К.В. МІСЦЕ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ.....	100
Останчук В.В., Стьопочкін А.І. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕКСЕЛЬНОГО ОБІГУ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВА.....	112
Парій - Сергєєнко Є.П., Повстяна А.С. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	119
Повзло В.В. ВИКОРИСТАННЯ СКЛАДОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬНОГО ДОБРОБУТУ	128
Подгорный В.В. УПРАВЛЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКОЙ И ЕЁ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ В КОНТЕКСТЕ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ	139
Сасико В.Б. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ФАКТОР ГАРАНТУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ВКЛАДІВ НАСЕЛЕННЯ	155
Стойка А.В. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ І ДОСВІД ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ	162

Ситнік І.В., Саломаткіна І.А. ЗМІНА ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО УМОВ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	174
Філіпенко Т.В. ВАЖЕЛІ ВПЛИВУ МВФ НА ВАЛЮТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ.....	179
Черенкова М.А. ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	189
Ясинська Н.А., Яворська К.Є. ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ.....	200
Сосновий В.Й. ЗМІСТ ДЕРЖАВНОГО АНТИКРИЗОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	211

ББК 65.9 (4 Укр.) 26
Р 64

Фінансовий механізм державного управління економікою України: зб.наук.праць / ДонДУУ. – Донецьк: ДонДУУ, 2010. – т.ХІ. – 219 с. – (серія «Державне управління»; вип. 153).

Засновник:

Донецький державний університет управління

Редакційна рада:

Поважний С.Ф. – головний редактор,
Пілошенко В.Л. – заст. головного редактора,
Бурега В.В., Поважний О.С., Омелянчук А.І., Токарева В.І.,
Чумаченко М.Г.

Редакційна колегія:

Губерна Г.К. – д.е.н., Дорофієнко В.В. – д.е.н., Діденко Н.Г. – д.держ.упр.,
Дегтяр А.О. – д.держ.упр., Лобас В.М. – д. держ.упр., Поважний С.Ф. – д.е.н.,
Поважний О.С. – д.е.н., Пілошенко В.Л. – д.т.н., Токарева В.І. – д.держ.упр.,
Черниш О.І. – д.держ.упр.

У збірнику представлено результати досліджень, що проводяться в рамках науково-дослідної роботи кафедри «Фінанси» ДонДУУ. Розглянуто теоретико-методологічні засади формування державних механізмів управління; питання державного регулювання економічного та соціального розвитку країни, регіону, галузі; проблеми галузей економіки, сфери життєдіяльності суспільства, суспільної та економічної діяльності як об'єктів державного регулювання, підтримки та впливу. Збірник розрахований на наукових і практичних робітників, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрів і студентів.

Затверджений додатком до Постанови Президії ВАК України від 14.11.2001 р. № 2-05/9 як фаховий з державного управління.

Видається за рішенням Вченої ради ДонДУУ

ISBN 966-380-007-0

© Донецький державний
університет управління, 2010

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ	6
<i>Поважний А.С., Новоселова Г.Г.</i> ИССЛЕДОВАНИЕ АУТОПОИЗВИСА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМ	6
<i>Лук'яненко Є.Ю., Саско Б.Є.</i> ДІАГНОСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	17
<i>Миркин С.В.</i> ОСОБЫЙ ПРАВОВОЙ РЕЖИМ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ НБУ И КАБМИНОМ В КРИЗИСНЫХ СИТУАЦИЯХ.....	26
<i>Овчаренко В.А.</i> ИССЛЕДОВАНИЕ СВОЙСТВ ГОСУДАРСТВА КАК СИСТЕМЫ.....	34
<i>Петрушевська В.В., Орехова К.В.</i> ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО ВНУТРІШНЬОГО БОРГУ НА ФІНАНСОВИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ	46
<i>Пшенична В.П., Ковальова Ю.А.</i> НАЦІОНАЛЬНІ ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ.....	54
<i>Саско Б.Є.</i> МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ СУСПІЛЬНОЇ (ПУБЛІЧНОЇ) ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ	64
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ, РЕГІОНУ, ГАЛУЗІ: ПРОГРАМИ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	77
<i>Борисенко А.М., Плітченко Г.Ю.</i> ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	77